

ŠUMAVA A JEJÍ PERSPEKTIVY

PRÁVNÍ, GEOPOLITICKÉ
A SPOLEČENSKO-EKONOMICKÉ ASPEKTY

Pavel Valtr, Západočeská univerzita v Plzni,
Středisko pro výzkum regionálního rozvoje
UrbioProjekt - ateliér urbanismu, architektury a ekologie

Luzenský potok - Šumava donedávna skýtala harmonický podíl lesních porostů a bezlesí, zejména travních pastevních porostů. Na zdivočování Šumavy upozorňovala konference Šumava na rozcestí.

Právně legislativní problematika NP

Podle § 15 zák. č. 114/1992 Sb. Národní park Šumava protiprávně existuje již 20 let

Procedura a regulace

Zákonný ÚP obce/města

- zadání projednat s dotčenými orgány a obcemi
- návrh projednat na společném jednání s dotčenými orgány
- upravený návrh projednat s veřejností
- upravený návrh po vypořádání námitek a připomínek vydat
- stanovení zastavěného území dle aktuální situace
- dohodnuté regulativy pro funkční plochy

Zákonný NP

politické stanovení I. a III. zóny

regulativy pro zóny

Prosazovaná disturbance k zajištění „divočiny“ - kůrovcový požer

Uskutečňovaná ochrana přírody Šumavy se odehrává mimo legislativní předpisy

- Biosférická rezervace UNESCO má chránit tradiční extenzivní hospodaření na Šumavě
- EVL Šumava má chránit vyjmenované biotopy a taxony
- CHOPAV narušována nařízeným rozpadem lesa
- Republikové „rezortní“ zákony zde jakoby neexistují
(zák. o lesích, o vodách, o ovzduší, o zdraví obyvatel, o ochraně ZPF, stavební zák.)
- Obecné principy zákona o ochraně přírody č. 114/1992 Sb. jsou ve střetu:
 - obecná ochrana přírody
 - obecná ochrana rostlin a živočichů
 - ochrana volně žijících ptáků
 - ochrana dřevin
 - neměnit dochované přírodní prostředí
 - neměnit současnou skladbu a plochu kultur.
- Dle zák. č. 100/2001 Sb. o posuzování na ŽP při přijímání koncepcí nedochází k vyhodnocení vlivu koncepce - „SEA“ v rozporu s proklamativním požadavkem MŽP předběžné opatrnosti

Silnice od Modrého sloupu k Březníku – pro turisty nepřístupná
Zástupným důvodem ke znepřístupňování Šumavy je tetřev. Na německé,
široce přístupné straně je ho ale stejný počet, turisté ho nehoní ani neplaší.

Zásadní volba

- bezzásahová divočina: iracionální „purističtí naturalisté“ (hlubinná ekologie)
 - militantní ideologové divočiny znásilňují většinu
 - mlžení, zastrašování, korumpování
- komplexní adaptivní ekosystémová péče: racionální zdravý selský rozum
 - uplatnění demokratických principů rozhodování
 - nutná analýza a vyhodnocení současného stavu chráněných území (vždy po 5 letech se neprováděla)
 - zejména predikovat vývoj katastrofického rozpadu horských smrčín

Pokud nebude zásadně vyřešen a široce schválen management a monitoring NP, nelze schválit kvalitní zákon o NP Šumava.

Travnaté plochy jedinečných šumavských plání absencí pastvy - nařízenou bezzásahovostí - jsou odsouzeny k úspěšnému zalesnění

Geopolitické vazby

Evropský region Dunaj – Vltava / Donau – Moldau

- na ploše 60 tis. km² žije 6 milionů lidí ve 3 státech
- Středoevropská Šumava + Bayerischer Wald + Mühlviertel je srdcem tohoto regionu na ploše cca 6 tisíc km²
- Velký Javor či rakouská Šumava není v NP, jsou tam však lyžařské areály

Česká Šumava téměř 2700 km², cca 75 tisíc obyvatel,

- **obce nevyčleněny** z NP, další jsou v CHKO
- hanebný handl vyjmutí 18 ha pro lanovku k Rakousku za zábor dalších 22 % Šumavy pro zdivočení.
- schizofrénní prosazování virtuální divočiny a vyhánění lidí
- **nezbytné je vycházet z měřítka a lokalizace ČR** v odpřírodněné a intenzivně exploatované střední Evropě.

Zákaz vstupu do „nejcennějších“ území rozvrácených horských smrčín na státní hranici domácí, ale zejména zahraniční návštěvníci nechápou

Ve střední Evropě je nutno v chráněných územích:

- udržovat harmonickou přírodu s vysokou biodiverzitou
- zajišťovat výchovně-vzdělávací funkce
- sledovat ekonomickou prosperitu.

Naše Šumava nadměrnou pasivní ochranou je vážně nemocná, což ovlivňuje sociálně a ekonomicky i celé Pošumaví.

Příklad Švýcarsko:

Ve střední Evropě byli první, kteří vyhlásili NP na 0,4 % země, další nevyhlásili, avšak zachovali biodiverzitu a stabilitu krajiny díky citlivě obdělávané a využívané přírodě a krajině pomocí péče kraviček a oveček.

Obdivovatelé divočiny ji mohou snadno navštívit jinde, pokud se tam však nebudou bát.

Desítky chráněných druhů rostlin jsou „nucenou“ smrkovou sukcesí likvidovány, čímž dochází ke ztrátě biodiverzity i cenného krajinného rázu. Alpský migrant dřípatka horská

Sociálně-ekonomické vazby

Česká Šumava má dlouhodobě degresivní demografický vývoj, ve vazbě na nadměrnou a nevhodnou pasivní ochranu přírody.

Nevhodný management Šumavy zásadně nepříznivě ovlivňuje také osídlení a ekonomiku Pošumaví.

Medializované názorové rozštěpení v kauze Šumava neodpovídá skutečnosti, naprostá většina obyvatel se selským rozumem je proti bezzásahovosti. Aktivisté divočiny dlouhodobě, nejprve utajeně a pokoutně, bez jakéhokoliv projednání, nezodpovědně prosazují své ideologické záměry. Nevnímají doprovodné širší a zpětné vazby, např. bioklimatické, vodohospodářské, půdoochranné, jsou jim lhostejné sociální a ekonomické vazby.

Zejména lesníci, kteří jsou dlouhodobě spjatí s vývojem lesních biotopů aktivně vystupují proti iracionálním ideologům „divočiny“, avšak jsou účelově osočováni, že les vnímají jako dřevní ekonomickou entitu. Další významné skupiny tvoří obyvatelé, turisté, politici, neodborná masmedia, zemědělci, těžaři a „míroví“ biologové.

Nejcennější bioty Šumavy tvoří rašeliniště a travní doprovody vodních toků. Jejich existence však odvisí od vodního režimu a blokaci sukcese.

Občanské iniciativy

bojují za změnu koncepce bezzásahovosti a nepřístupnosti, jež likviduje nejcennější podstatu národního parku a CHKO

- o.s. Otevřená Šumava, o.s. Zachraňme Šumavu
- o.s. Šumava 21
- Sdružení obcí NP Šumava
- Euroregion Šumava – Historický spolek Schwarzenberg
- Další se vytvářejí i v Bavorsku
- Protestní pochody: na Modrý sloup, Juránkovu chatu
- Petice: Závěry konference Šumava na rozcestí
- Petice za zdravou Šumavu (hejtmanů Jihočeského a Plzeňského kraje)
- Petice Zachraňme Šumavu
- Petice proti maximalizaci první zóny v NP Šumava
- Prohlášení Euroregionu Šumava – JZ Čechy
- Stanoviska k využívání stezky přes Modrý sloup
- Otevřený dopis lesníků, přírodovědců a univerzitních učitelů ministrovi ŽP
- Tisícovky podpisů v internetovém podpisovém archu jako součást uvedeného dopisu
([www.osel.cz/zdržování přípravy ..](http://www.osel.cz/zdržování_přípravy..))

Část účastníků protestního pochodu na Juránkovu chatu

Doposud prosazovaný způsob ochrany přírody Šumavy

resp. „módní“, extrémně radikální požadavky „divočiny“ „puristických naturistů – hlubinných ekologů“ jsou fatálně problémové, neboť environmentálně, sociálně i ekonomicky rozvrací Šumavu i Pošumaví.

Schází ji praktické pochopení principů přírodní sukcese, komplexní, systémově pojatá adaptivní managementová péče ke zlepšení a udržení biodiverzity, přičemž je v rozporu s novým vědeckým pojetím ekosystémové ekologie.

Fatální jsou vnucované disturbance, resp. rozpad kulturních kulturních a polokulturních horských smrčín.

Při překročení prahové hodnoty, může dojít k rychlým, dramaticky nepříznivým změnám - vodního i půdní režimu, zásadnímu omezení biodiverzity a rozvrácení biotických složek (narušení ekologické integrity ekosystémů a biotopových jádrových území).

I přes otevření hranic nelze mluvit o společném NP. Staletá cesta k Luznému je stále uzavřená, stejně jako největší část území přes proklamované výchovně vzdělávací funkce.

Závěr

Místo NP, respektujícího principy biosférické rezervace UNESCO, potřeby ochrany biotopů a ohrožených taxonů EVL, vzniká zdivočelá a zneprístupňovaná Šumava.

Byl zásadně narušen princip přijatelné rychlosti regenerace ekosystémů, totálně omezena schopnost zajištění obnovitelných náhrad a došlo k devastaci asimilační kapacity bioty.

V kulturních smrkových porostech Šumavy není návrat k přírodnímu stavu bez asistence člověka možný. Vznikají **škody** na lesích, na chráněných biotopech, na chráněných organismech, další environmentální škody (bioklimatické, vodního režimu, půdní aj.) a také škody sociální a škody na ekonomickém rozvoji.

Situace, kdy v demokratickém systému, prostřednictvím ministra ŽP, militantní ideologická menšina znásilňuje racionálně uvažující většinu, při níž dochází k rozvracení Šumavy a Pošumaví je dlouhodobě neudržitelná, přičemž bude mít fatální následky.

Někdejší prosperující a atraktivní region Šumavy se stal upadající homogenizovanou „periférií“ ČR, odkud byli vytěsnáni jak trvalí obyvatelé, tak návštěvníci, což dokládá jak demografický, tak sociální a ekonomický vývoj, i vývoj chráněných složek přírody.

Divoké srdce Evropy“ je chronicky nemocné, přičemž v rámci ideologické vize „nic než příroda“, se ani nelze za jeho lepší osud pomodlit u sakrálních zastavení na staletých historických stezkách.